

***Stercorarius pomarinus* (Temm.) — Middelste jager.**

De heer van der Most van Spijk deelde ter vergadering te Amsterdam mede, dat hij op 9 Sept. 1941 op het Marsdiep een middelste jager had waargenomen. (t. K.).

II. Koude-slachtoffers winter 1940/41; nagekomen gegevens.

Hoorn: Door mij werden 6 dode kapmeeuwen, *Larus ridibundus*, gevonden, waarvan 5 (1 ad. en 4 juv. ex.) te Hoorn zelf en 1 te Berkhout. Verder vond ik 1 cadaver van de kramsvogel, *Turdus pilaris*.

(A. L. J. van IJzendoorn).

Noordzeekust: De heer J. Vos te Velsen vond op 11 Febr. 1941 tijdens een strandwandeling ten Noorden van Wijk aan Zee de volgende koude slachtoffers: 2 kuifeenden, *Aythya fuligula*; 1 zwarte zee-eend, *Melanitta nigra*; 2 stormmeeuwen, *Larus canus*; 1 zilvermeeuw, *Larus argentatus* en 1 zeekoet, *Uria aalge*.

(A. L. J. van IJzendoorn).

Kampen, Einde November 1941.

Oölogische en nidologische mededeelingen, 1941, 2

DOOR

TSJEARD Gs. DE VRIES.

Merkwaardige broedplaats van een zwarte kraai, *Corvus c. corone* L.

In Mei 1941 werd in de Meenth bij Wageningen een kraaiennest gevonden boven in een mast van de hoogspanningsleiding; het lag geheel open en bloot op een paar ijzeren dwarsbalken. De onderlaag bestond uit vingerdikke meidoorntakken en daarop bevond zich het eigenlijke takkennest, dat vijf jongen bevatte, waarvan er vier zijn uitgevlogen (zie Amoeba, Oct. 1941).

Opgemerkt moge worden, dat er in dit gebied voldoende natuurlijke nestgelegenheden bestaat (hooge populieren). (A. B. Wigman).

Haarteekening op eieren van de zwarte mees, *Parus a. ater* L.

Van een door mij op 23 Mei verzameld legsel van 9 eieren van de zwarte mees vertoonen minstens vier eieren een duidelijke haarteekening. Een m.i. bij meezen weinig voorkomende teekening. (W. Hellebrekers).

Haarteekening (als bij *Panurus*) komt inderdaad niet veel bij de *Paridae* voor, maar is toch niet zoo zeldzaam als inzender meent. Ik zag ze bij pimpel-, zwarte- en langstaartmees. (de V.).

Een merkwaardige grondkleur van de eieren van den grauwen klauwier, *Lanius c. collurio* L.

Op 8 Juni verzamelde ik $\frac{1}{4}$ legsel van den grauwen klauwier in de duinen bij Wassenaar, met zuiver witte grondkleur, een variëteit, welke volgens

R e y, die 420 legsels in zijn bezit had, slechts zelden voorkomt (ongeveer 3 %). Het nest bevond zich in een struikje slechts 50 cm boven de grond.
(W. Hellebrekers).

Niet in het riet geplaatste nesten van de kleine karekiet, *Acrocephalus sc. scirpaceus* (Herm.).

Op 18 Juni vond ik te Nieuwkoop een nog ledig nest van de kleine karekiet, mooi versierd met witte kippenveeren, niet alleen de rand, doch ook een gedeelte van de zijwand.

Tevens twee nesten, niet tusschen het riet, doch in betrekkelijk kale braamstruiken. Eén was op 20 m afstand duidelijk te zien. Het niet tusschen het riet nestelen komt meer voor, doch een dergelijke nestwijze was mij niet bekend. Een gevolg van de late rietontwikkeling? (W. Hellebrekers).

Niet aan rietstengels opgehangen nesten van de kleine karekiet komen herhaaldelijk voor. In mijne collectie bevindt zich een, dat op manshoogte in een vlierstruik zat, midden in een eikenhakhoutboschje, terwijl op 100 m afstand een groot veld met flink opgeschoten riet aanwezig was. (de V.).

Een eigenaardig legsel van de rietzanger, *Acrocephalus sch. schoenobaenus* (L.).

Op 18 Juni vond ik $\frac{1}{5}$ legsel van de rietzanger bij Nieuwkoop; hiervan waren twee eieren zeer zwaar bebroed, twee absoluut versch en één onbevruucht, gedeeltelijk verdroogd. Men moet wel aannemen dat van het eerste legsel er een aantal zijn medegenomen en de vogel later heeft bijgelegd; een handelwijze, welke zeer weinig voorkomt (Geen verlaten legsel). (W. Hellebrekers).

Jaren geleden (23 Juli 1905) vond ik, midden in een vrijwel onbegaanbaar rietmoeras bij Eernewoude, waar elke menschelijke tussenkomst uitgesloten was, een nest van den rietzanger met 5 eenige dagen oude pulli en 4 absoluut verse eitjes. Bigamie? (de V.).

Laat broedsel van de zanglijster, *Turdus e. ericetorum* Turton.

Op 2 Sept. 1941 was er in mijn tuin te Vlissingen nog een nest met jonge zanglijsters, die op 6 September uitvlogen. (G. J. M. de Greef).

In Limosa, 12, p. 175, vermeldde ik het voeren van 2, nauwelijks tot vliegen in staat zijnde jongen, op 30 Sept. 1939. (de V.).

Een paartje van de gekraagde roodstaart, *Phoenicurus ph. phoenicurus* (L.), op nestroof uit.

In Mei 1941 trachtte een paar gekraagde roodstaartjes in een schuur te Roodkerk (Fr.) een nest van de boerenwaluw in beslag te nemen. Zij werden echter door de rechtmatige eigenaars verdreven. (de Vries).

Laat broedsel van de boerenwaluw, *Hirundo r. rustica*, L.

Op 13 Sept. 1941 ontdekte ik tijdens een boottocht een boerenwaluwnest met drie halfwas-jongen, onder een brug, vlak bij het kerkje van Schardam (gem. Beets). De jongen werden geregeld door de oude vogels gevoerd. (A. L. J. van IJzendoorn).

In Limosa, 12, p. 175, zijn nog veel latere data genoemd. 3 October vlogen bij Wijnjeterp (Fr.) 3 jongen uit en op 6 October d.a.v. waren te Tijnje (Fr.) 4 jongen nog niet tot uitvliegen in staat. (de V.).

Een vroeg broedsel van de tortel, *Streptopelia t. turtur* (L.).

Op 1 Juni vond ik in de duinen bij Wassenaar een nest met flinke jongen van de tortel; een vroege datum, zeker het koude seizoen in aanmerking genomen. (W. Hellebrekers).

Ei van de eidereend, *Somateria m. mollissima* (L.), in het nest van een zilvermeeuw, *Larus a. argentatus* Pontopp.

In de eerste helft van Juli ontving ik een aantal goed gemerkte zilvermeeuw-legsels van Schiermonnikoog, van afwijkende typen. Van een legsel van drie eieren vermeldde de jachttopziener, dat hij „zoo'n vreemd ei nog nooit gezien had”. Het bleek een ei van de eidereend te zijn, bij twee van de zilvermeeuw. Bij de steltloopers komen dergelijke combinaties meer voor, doch bij zilvermeeuwen m.i. slechts bij hoge uitzondering. Broedt de eidereend op Schiermonnikoog? (W. Hellebrekers).

Dit is zeer merkwaardig! Van het broeden van de eidereend op Schiermonnikoog was mij niets bekend. Voorzoover ik weet, heeft de soort, behalve regelmatig op Vlieland, ook een enkele maal op Terschelling genesteld. (de V.).

Korte mededeelingen

Waarneming van een groote mantelmeeuw, *Larus marinus* L., ver in het binnenland.

Op 9 November zag ik op het water van de gemeentelijke zweminrichting in een stadspark te 's-Hertogenbosch een adult exemplaar van de groote mantelmeeuw, hetgeen m.i. voor deze zoo specifiek mariene species als een opmerkelijke waarneming dient te worden beschouwd. Hij hield zich een tijdlang op tusschen een aantal zilvermeeuwen, eveneens een voor deze streken weinig algemeene soort, welke er echter in het winterhalfjaar toch wel van tijd tot tijd wordt aangetroffen. Naast de kokmeeuwen welke hier het geheele jaar door algemeen zijn, komt ook de stormmeeuw gedurende den winter in de Brabantsche hoofdstad regelmatig voor. De mantelmeeuw zag ik er voordien echter nimmer. R. J. B e n t h e m.

Eigenaardig gedrag van een waterhoentje, *Gallinula chl. chloropus* (L.).

Op 17 Juni vond ik te Nieuwkoop een nest met vier eieren waarvan het ♀ buitengewoon broeds bleek te zijn. Het naderde de roeiboot tot enkele meters afstand, maakte daarbij plat op het water liggend schokkende bewegingen; begon dan, wat ik zou willen noemen te „watertrappen” en sprong dan onmiddellijk daarna even in de hoogte. Dit herhaalde zich meerdere malen. Een beweging, welke ik voorheen nooit heb waargenomen.

W. Hellebrekers.

Veelvuldig voorkomen van torenvalken, *Falco tinnunculus*, en uilen, *Strigidae*, in de Alblasserwaard, broedseizoen 1941.

In verband met de droge zomer van dit jaar (maanden Juni en Juli) werden groote aantallen veldmuizen aangetroffen. In verhouding tot het